

VASA KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

STADGAR FÖR GRAVVÅRDSFONDEN

Godkänd av gemensamma kyrkorådet 23.11.2023

Fastställd av gemensamma kyrkofullmäktige 7.12.2023

INLEDNING

Den nya kyrkolagen (652/2023) och kyrkoordningen (657/2023) träder i kraft den 1 juli 2023. Samtidigt upphävs den tidigare kyrkolagen (1054/1993), kyrkoordningen (1055/1993) och valordningen för kyrkan (1056/1993).

Enligt 3 kap. 33 § i kyrkolagen kan församlingen med innehavaren av gravrätten ingå ett avtal för viss tid om att församlingen mot ersättning tar på sig ansvaret för gravskötseln. Församlingen kan också avtala om att ersättningarna för skötseln placeras i en gravskötsselfond med vars medel de gravar som anges i avtalen ska skötas.

Bestämmelser om begravningsverksamheten finns i 3 kap. 28–37 § i kyrkolagen. Dessutom bör hänsyn tas till relevanta bestämmelser i den övriga lagstiftningen, t.ex. begravningslagen (457/2003). På avtal tillämpas i tillämpliga delar lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/1929) och allmänna avtalsrättsliga principer.

VASA KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET	1
STADGAR FÖR GRAVVÅRDSFONDEN.....	1
INLEDNING	1
STADGAR FÖR GRAVVÅRDSFONDEN	3
1 § Gravvårdsfondens syfte	3
2 § Register över gravar som ska skötas	3
3 § Gravvårdsfondens medel	3
4 § Skötselersättningar	4
5 § Skötselavtal	4
IKRAFTTRÄDANDE	5
MOTIVERING.....	5
1 § Gravvårdsfondens syfte	6
2 § Register över gravar som ska skötas.....	6
3 § Gravvårdsfondens medel.....	6
4 § Skötselersättningar.....	7
5 § Skötselavtal	7
6 § Ikraftträdande	8
BILAGA 1 Modell för gravskötselavtal	9

STADGAR FÖR GRAVVÅRDSFONDEN

Stadgar för Vasa kyrkliga samfällighets gravvårdsfond

1 § Gravvårdsfondens syfte

Vasa kyrkliga samfällighet har en gravvårdsfond för skötsel av gravar mot ersättning.

Kyrkolagen 3 kap. 33 § 2 mom.

Gravskötsel

Församlingen kan med innehavaren av gravrätten ingå ett avtal för viss tid om att församlingen mot ersättning tar på sig ansvaret för gravskötseln. Församlingen kan avtala om att ersättningarna för skötseln placeras i en gravskötsselfond med vars medel de gravar som anges i avtalen ska skötas.

2 § Register över gravar som ska skötas

Över skötselavtal för gravar som sköts med gravskötsselfondens medel ska föras ett register som innehåller:

- avtalsnummer,
- avtalsparternas namn och kontaktuppgifter,
- uppgifter om var graven ligger,
- gravens skötseltid och uppgifter om skötseln samt
- gravens besittningstid
- övriga behövliga uppgifter.

3 § Gravvårdsfondens medel

Gravvårdsfondens ekonomi och förvaltning leds och övervakas av gemensamma kyrkorådet.

Gravvårdsfondens grundkapital utgörs av skötselersättningar som församlingen har fått för att utföra de uppgifter som anges i gravskötselavtalet. I fondens grundkapital ingår också tillgångar för gravskötsel som mottagits som donation eller genom testamente. Fonden utökas med ränte- och placeringsavkastningar samt annan avkastning på medlen.

Fondens årliga överskott används i enlighet med gemensamma kyrkofullmäktiges beslut för att utöka kapitalet eller för fondens egna syften.

Gravvårdsfondens likvida medel och andra tillgångar ska förvaltas separat från församlingens övriga tillgångar. Fondens medel får inte användas för annat än dess egna ändamål.

I skötseln av fonden eftersträvas en balanserad ekonomi.

Gravvårdsfondens ekonomi ska förvaltas och dess medel placeras i enlighet med Vasa kyrkliga samfällighets ekonomistadga och gemensamma kyrkorådets anvisningar och bestämmelser om placeringsverksamheten.

Om fondmedel lånas ut till Vasa kyrkliga samfällighet ska gängse ränta, som årligen fastställs av gemensamma kyrkorådet, betalas till fonden.

4 § Skötselersättningar

Ersättningen för gravskötseln bestäms så att det inbetalda kapitalet och dess ränteavkastning eller övriga avkastning tillsammans motsvarar skötselkostnaderna för den avtalade tiden. I kostnaderna ingår också utgifter för arbetsledning, kontor och fondens förvaltning.

Begravningslagen 6 § 1 mom.

Avgifter som tas ut inom begravningsverksamheten

En församling eller kyrklig samfällighet inom evangelisk-lutherska kyrkan kan ta ut avgifter för upplåtelsen av en gravplats, tjänster i anknytning till gravsättningen och skötseln av graven. Avgifterna får vara högst så stora som produktionskostnaderna för tjänsten i fråga.

Grunderna för de avgifter som avses i denna paragraf skall vara desamma för alla dem som har rätt att bli gravsatta på församlingens eller den kyrkliga samfällighetens begravningsplats.

5 § Skötselavtal

Avtal om att Vasa kyrkliga samfällighet mot ersättning tar på sig ansvaret för att sköta en grav ska ingås skriftligt i två exemplar eller elektroniskt i informationssystemet.

Innan ett avtal ingås ska graven vara i ett sådant skick att man kan åta sig att sköta den. Vasa kyrkliga samfällighet granskar behovet av en grundläggande renovering av graven innan skötseln inleds. Innehavaren av gravrätten utför en grundläggande renovering av graven om man inte uttryckligen har avtalat om att Vasa kyrkliga samfällighets begravningsväsende utför arbetet mot en separat ersättning.

I skötselavtalet kommer parterna överens om:

- sköseltiden,
- skötselersättningen,
- uppgifter som hör till gravskötseln, till exempel grundskötsel av en grav på ett område med sammanhängande gräsmatta, skötsel av ytan på en grav på ett område med kantstenar, plantering av blommor som skaffats via den kyrkliga samfälligheten på graven, leverans av gravljus till graven till alla helgons dag och/eller julen.

- Vasa kyrkliga samfällighets rätt att göra nödvändiga ändringar på graven med tanke på skötseln,
- Vasa kyrkliga samfällighets rätt att sänka nivån på skötseln, om den betalda skötselavgiften inte räcker till för att upprätthålla den avtalade skötselnivån och
- Vasa kyrkliga samfällighet ansvarar inte för skador som orsakas av krig, skadegörelse, exceptionella väderleksförhållanden eller andra orsaker som inte beror på den kyrkliga samfälligheten.
- Allmänna avtalsvillkor för gravskötselavtal.
- Andra avtalsvillkor.

IKRAFTTRÄDANDE

Dessa stadgar träder i kraft 1.1.2024.

Dessa stadgar upphäver de stadgar för gravvårdsfonden som godkänts den 10 april 2014 till den del de inte gäller bestämmelser i gamla gravskötselavtal.

MOTIVERING

Enligt begravningslagen (457/2003) är evangelisk-lutherska kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter skyldiga att hålla allmänna begravningsplatser. De viktigaste utgångspunkterna i lagen är kraven på värdighet och respekt vid skötseln av begravningsplatsen samt respekt för den avlidnes åskådning.

Huvudmannen för en begravningsplats ansvarar för skötseln av den. För begravningsplatsen upprättas en skötselplan enligt 3 kap. 58 § i kyrkoordningen, där det anges vilka uppgifter som hör till församlingen och vilka som hör till den som innehar gravrätten. Skattemedel får inte användas för skötsel av enskilda gravar. Ett undantag från detta utgörs av i 3 kap. 33 § 1 mom. i kyrkolagen avsedda gravar, om det ur församlingens synvinkel anses viktigt att vårda minnet av den avlidne. Då kan församlingen ta på sig ansvaret för skötseln av graven. Kyrkofullmäktige kan också besluta att församlingen på egen bekostnad sörjer för grundskötseln av de gravar som finns på begravningsplatsen eller på en del av den.

I enlighet med 3 kap. 33 § i kyrkolagen ansvarar innehavaren av gravrätten för skötseln av en enskild grav. Den som innehar gravrätten ska sköta graven på ett sätt som är värdigt för

begravningsplatsen. De krav som gäller för gravskötseln anges i reglementet för begravningsverksamheten.

I 3 kap. 33 § 2 mom. i kyrkolagen föreskrivs om gravvårdsfonden. Ansvar för gravvårdsfonden är en del av skötseln av församlingens ekonomi och egendom, som kyrkorådet ansvarar för. Ingen särskild bestämmelse om detta behövs i stadgarna för gravvårdsfonden. Bestämmelser om delegering av beslutanderätt kan införas i ett reglemente eller en instruktion. Församlingens revisorer är revisorer för fonden.

I en kyrklig samfällighet hör ansvaret för begravningsverksamheten vanligen till samfälligheten eftersom verksamheten enligt grundstadgan har överförts till samfällighetens behörighet med stöd av 3 kap. 15 § 3 mom. i kyrkolagen. Gravvårdsfonden innebär skötsel av ekonomi och egendom, som enligt 3 kap. 15 § 1 mom. 2 punkten i kyrkolagen alltid hör till den kyrkliga samfällighetens ansvar.

1 § Gravvårdsfondens syfte

Församlingen kan enligt 3 kap. 33 § 2 mom. i kyrkolagen avtala om att ersättningarna för skötseln placeras i en gravskötselfond med vars medel de gravar som anges i avtalen ska skötas. Fondens stadgar godkänns av kyrkofullmäktige.

Enligt 3 kap. 33 § 2 mom. i kyrkolagen ingås avtalet om gravskötsel med innehavaren av gravrätten. Om en behörig gravrättsinnehavare inte har valts eller utsetts kan församlingen överväga att ingå avtal även med någon annan person som har rätt att bli gravsatt i graven eller vars anhörig är gravsatt i graven. Då kan det inkluderas ett villkor i gravskötselavtalet att församlingen kan säga upp avtalet och återbetala den återstående skötselersättningen, om den behöriga innehavaren av gravrätten inte godkänner avtalet.

2 § Register över gravar som ska skötas

Enligt paragrafen ska det föras ett register över gravskötselavtal i vilket uppgifter om avtalet förs in. Andra behövliga uppgifter kan t.ex. vara den återstående tiden för innehavet av graven, eftersom längden på gravskötselavtalet inte får överstiga gravrättens giltighetstid. Registret innehåller personuppgifter, vilka ska behandlas med hänsyn till lagstiftningen om behandling av personuppgifter och dataskydd.

3 § Gravvårdsfondens medel

Gravskötselfondens medel utgörs av inbetalt kapital, dvs. skötselersättningar enligt avtal och förbindelser samt avkastningen på dem. Förutom med ränte- och placeringsintäkter kan fonden utökas med exempelvis hyresintäkter. Kyrkostyrelsens anvisningar för ekonomiförvaltningen som gäller skötselavtalsgravar finns i Sacrista under Förvaltning och ekonomi/Församlingsekonomi/Anvisningar för ekonomiförvaltningen/Administration och bokföring av

gravskötselavtal. Skötselersättningar som tagits emot för gravskötsel får inte användas för andra ändamål, som till exempel allmänt underhåll av begravningsplatser.

I skötseln av fonden eftersträvas en balanserad ekonomi, inte att medlen ska utökas avsevärt mer än vad som behövs. Förhållandet mellan de medel som inkommit för skötseln av gravarna och gravskötselansvaren bör därför granskas årligen i samband med bokslutet. Om fonden uppvisar ett betydande under- eller överskott ska det i budgeten redogöras för hur man försöker balansera situationen. Metoder för att avhjälpa överskott/underskott presenteras i den ovan nämnda anvisningen.

4 § Skötselersättningar

Skattemedel får inte användas för skötsel av enskilda gravar förutom vid de undantag som anges i 3 kap. 33 § i kyrkolagen. Enligt 2 kap. 6 § 1 och 2 mom. i begravningslagen får de avgifter som tas ut för gravskötsel vara högst lika stora som produktionskostnaderna för tjänsten och grunderna för avgifterna ska vara lika för alla. Ersättningen för gravskötsel bestäms så att det inbetalda kapitalet och dess avkastning tillsammans motsvarar skötselkostnaderna för den avtalade tiden.

I skötselkostnaderna ingår t.ex. utgifter för arbetsledning och fondens förvaltning. När skötselavgiften fastslås beaktas såväl de direkta kostnaderna för skötseln av gravarna som de indirekta kostnaderna för gravsköselfondens förvaltning, t.ex. gravskötselavtalens andel av förvaltnings- och fastighetskostnaderna. Vilka kostnader som räknas som direkta respektive indirekta beskrivs närmare i Sacrista under punkten Förvaltning och ekonomi/Församlingsekonomi/Anvisningar för ekonomiförvaltningen/Fördelningen av kostnader i församlingar och kyrkliga samfälligheter.

5 § Skötselavtal

Ett gravskötselavtal är ett offentlighetsrättsligt avtal. Tvister som rör avtalet handläggs som förvaltningsstvemål enligt lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). På avtalet tillämpas i tillämpliga delar lagen om rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (228/1929, den s.k. rättshandlingslagen). En modell för gravskötselavtal inklusive allmänna villkor finns bifogad (bilaga 1).

Ett gravskötselavtal ska upprättas skriftligt i två exemplar. Ett register ska föras över avtalen (se 2 §). Ett gravskötselavtal ingås alltid för viss tid och det är möjligt att ingå det högst för gravrättens giltighetstid. Det rekommenderas att avtal ingås för högst tio år i taget.

I avtalet kommer parterna överens om vilka uppgifter gravskötseln ska omfatta, t.ex. plantering, skötsel och vattning av blommor, sådd och klippning av gräsmattan, rensning av ogräs och skräp och andra eventuella uppgifter. Det kan specificeras vilka uppgifter som hör till vinter- respektive sommarunderhåll.

I rättspraxis har det ansetts att det i fråga om långvariga tidsbundna skötselavtal är möjligt att sänka skötselnivån, när man i beslutet på behörigt sätt har beaktat de långvariga skötselavtalen och den jämlikhet som förutsätts i den avtalsenliga skötseln av gravar (HFD 2213/45/78). Långvariga skötselavtal har också kunnat förkortas (HFD 4663/45/83). Ett avtalsvillkor som blivit oskäligt kan jämkas enligt domstolsbeslut eller med stöd av 36 § i lagen om rättshandlingar lämnas utan avseende.

Ett gravskötselavtal ska som ett allmänt avtalsvillkor innehålla en punkt enligt vilken församlingen har rätt att sänka nivån på eller förkorta tiden för skötseln, om den betalda skötselavgiften inte räcker till för att upprätthålla den avtalade skötselnivån. Avtalet ska också innehålla ett villkor om församlingens rätt att sänka nivån på eller förkorta tiden för gravskötseln från den ursprungligen överenskomna, om en gravrättsinnehavare utan kyrkofullmäktiges eller en annan behörig myndighets tillstånd ändrar gravens utseende på så sätt att det väsentligt påverkar skötseln av graven. I avtalet ska ingå en ansvarsbegränsningsklausul enligt vilken församlingen inte svarar för skador som orsakas av krig, skadegörelse, exceptionella väderleksförhållanden eller andra orsaker som inte beror på församlingen.

Högsta förvaltningsdomstolen ansåg i sitt avgörande (HFD 2014:64) att en kyrklig samfällighet inte kunde säga upp bindande avtal om skötsel för all framtid eftersom den inte hade visat att kapitalet och ränteintäkterna för dessa avtal de facto hade använts helt. Således är förbindelser av avtalsmässig karaktär som följer av tidigare avtal om skötsel för all framtid fortfarande bindande i enlighet med den gamla huvudregeln. HFD konstaterade i sitt avgörande att den kyrkliga samfälligheten inte kunde befrias från sitt åtagande om att sköta graven i all framtid enbart genom att visa att den inte kunde fullgöra de skyldigheter som följer av gravskötselavtalet på grund av att kapitalet och dess avkastning de facto har förbrukats helt.

Bestämmelser om delgivning av beslut i ärenden som gäller gravar finns i 10 kap. 26 § i kyrkolagen.

6 § Ikraftträdande

När det gäller de gamla skötselavtalen på viss tid eller för all framtid påverkar den nya kyrkolagens ikraftträdande inte på avtalsförhållandet mellan församlingen och den som ingått skötselavtalet. Med övergångsbestämmelsen i 13 kap. 8 § i kyrkolagen har man tryggt rättigheterna för gamla gravar som överlåtits för all framtid. De gamla stadgarna för gravvårdsfonden upphävs inte till den del de gäller gamla skötselavtal.

BILAGA 1 Modell för gravskötselavtal

GRAVSKÖTSELAVTAL

Nr.....

Avtalsparter

Vasa kyrkliga samfällighet

och

.....(för- och efternamn)

.....(kontaktuppgifter)

Avtalsparterna har tillsammans ingått följande gravskötselavtal:

Gravens läge och antalet gravplatser

- begravningsplatsens namn
- avdelning nr
- rad nr
- grav nr
- gravplatser st.

Skötseltid -

Skötselersättning €

Uppgifter som ingår i skötseln:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Övriga villkor:

.....
.....
.....
På avtalet tillämpas dessutom de bifogade allmänna avtalsvillkoren.

Ort och datum

Underskrifter

Församling

Avtalspart

.....
Namnförtydligande

- När avtalstiden utgår kan församlingen sända en offert på gravskötselavtal för den grav som avtalet gäller för en ny bestämd tid till e-postadressen:

.....

Allmänna avtalsvillkor för gravskötselavtal

1. De gravskötselavgifter som församlingen får in bokförs antingen under en gravvårdsfond som sköts som en egen balansenhet eller som en del av församlingens bokföring under uppgiftsområdet Gravskötselavtal, på det separata kostnadsställe som skapats för dem. Församlingen svarar för de skyldigheter som följer av gravskötselavtalen enbart med gravvårdsfondens medel.
2. För skötseln av en grav används den betalda skötselersättningen och avkastningen på den.
3. Till kostnaderna för gravskötsel hör utöver den egentliga skötseln också utgifterna för arbetsledning, maskiner och utrustning, planering samt förvaltning av fonden.
4. Skötseln omfattar inte underhåll eller upprätning av gravvårdar eller omläggning av kantstenar.
5. Församlingen har rätt att sänka nivån på eller förkorta tiden för gravskötseln från den ursprungligen överenskomna, om skötselkostnaderna stiger mer än förväntat.
6. Om innehavaren av gravrätten ändrar gravens utseende på så sätt att det väsentligt påverkar skötseln av graven kan en anmärkning ges. Då har församlingen också rätt att sänka nivån på eller förkorta tiden för skötseln från den ursprungligen överenskomna.
7. Avtalsparten ska underrättas om en i punkt avsedd 5 och 6 ändring av skötseln inom en månad.

8. Församlingen ansvarar inte för skador som beror på störningar, exceptionella väderleksfenomen, andra oöverstigliga hinder eller skador orsakade av en tredje part när skadorna är oberoende av församlingen och de väsentligt påverkar dess verksamhet.
9. Om en innehavare av gravrätt inte har valts eller utsetts kan församlingen ingå ett gravskötselavtal även med någon annan person som har rätt att bli gravsatt i graven eller vars anhörig är gravsatt i graven. Om den behöriga innehavaren av gravrätten inte godkänner avtalet har församlingen rätt att säga upp avtalet och återbetala den återstående skötselersättningen.